

בן סורר ומורה פרק שמיני מנהדרין

ספורת
הש"ס

יח א מתי פ"ז מהכות
ממרים הלכה ב :
יב ב ד מ"ז פ"ג מהל'
קידוש המדש ס"ו :
כ ה ו מ"י פ"ז מהל'
ממרים הלכה ג :
כא ז מ"י ס"ג הל' ג :
כב ח מ"י פ"ח מהל'
גילח מקדש ס"ג :
כגז לאוין ט :

ל"ו ל"ד
ג"כ מ"ב מהל'
ה"ה ג"כ מ"ב מהל'

הנהגות הבה"ח
(ה) רש"י ד"ה שאין
ו"ו ומדקרי ליה ס'ן
כדע"ז :

ל"ו ל"ד
ס'ו"ט פ"ג
ג"כ מ"ב מהל'

בה נקטו . פי' בקונט' מדת הקב"ה בחיזול שיהא מכה בו מרפא
כס בתוך נס כמו וילת אש בליון ואני אהיה תומת אש ואין
ענין זה לזה כלל אלא היינו כדלמרי' כב"ר משל לבן מלך שקלקל
עם אחת משפתותיו כיון ששמע המלך טרדו והולילו חזן לפלטרין
שלו והיה מחזר על הפתחים של
שפתותיו ולא היו מקבלין אותו אלא
אחרי שקלקלה עמו פתחה לו דלתיה
וקבלוהו כד בשעה שאכל אדם מפרי
האילן טרדו והולילו מחזן לנן עון
והיה מחזר על כל האילנות ולא היו
מקבלין אותו מה היו אומרים לו
א"ר ברכיה הא גנבא דגנב דעתא
דברייה הייט הא דקתיב אל תביאני
רגל גלוה רגל שנתגאה על בורא ויד
רשעים אל תידיני לא תסב מני עלה
אלל התאנה ע"י שאלל ממנה פתחה
לו דלתיה וקבלתו :
ואין עולים לה ביום . והס תאמר
הא כבר תנא תנא ליה רישא
לאור עיבורו וי"ל דס"ד לאו לאפקי
יוס העיבור אחא אלא לאפקי לניה
שלאני העיבור :
על

ודין וממולא בתורה והגון לנביאות, אל למלכים למואל אל למלכים שתו
יין, אל למלכים אמרה לו מה לך אצל מלכים ששוחתים יין ומשחכרים
ואומרים למה לנו אל, ולרונים אי שבר"מ שכל רוי עולם גלויים לו
ישתה יין וישתכר איכא דאמר' מי שכל רוני עולם משכימין לפתחו ישחה יין
וישתכר, אמר ר' יצחק מגיין שחור שלמה והורה לאמו: דכתיב כי בער אנכי
מאיש ולא בינת אדם לי כי בער אנכי מאיש-בנת דכתיב ויהל נח איש האדמה:
ולא בינת אדם לי זה אדם הראשון; אבל בחבורת מצוה: אמר רבי אבהו
אינו חייב עד שיאכל בחבורה שכולה סריקין, והאין תנן ואכל בחבורת מצוה
אינו נעשה בן סורר ומורה מעמא דמצוה, הא לא מצוה אע"ג דלאו כולה
סריקין? הא קמ"ל דאע"ג דכולה סריקין, כיון דבמצוה קא עסיק לא מימשיך;
אבל בעיבור החדש: למימרא דבשר ויין מסקי והתניא ואין עולין לה אלא
בפת דגן וקמנית בלבד, הא קמ"ל אע"ג דאין עולין לה אלא בפת וקמנית ואיהו
אסיק בשר ויין, ואבל, כיון דבמצוה קא עסיק לא ממשיך תנו רבנן ואין
עולין בעיבור החדש פחות מעשרה בני אדם, ואין עולין לה אלא בפת דגן
וקמנית, ואין עולין לה אלא לאור עיבורו, ואין עולין לה ביום אלא בלילה
והתניא אין עולין לה בלילה אלא ביום, כדאמר רבי חייה בר אבא לבניה
אחרי"פ ועולו, אחרי"פ גופו כי היכי דלישמעו בבנאיניש; אבל מעשר שני
בירושלים: כיון דכי אורחיה הואקא אכיל ליה, לא ממשיך; אבל נבילות וטריפות
שקצים ורמשים: אמר רבא אבל בשר עוף אינו נעשה בן סורר ומורה והא
אין תנן ואכל נבילות וטריפות שקצים ורמשים אינו נעשה בן סורר ומורה, הא
שהורין נעשה בן סורר ומורה: כי תנן נמי מתני' יהושלים: אבל דבר שהוא
מצוה ודבר עבירה: דבר מצוה-תנחומי אבלים דבר עבירה-תענית
ציבור, ומעמא מאי אמר קרא אינו שומע בקולו-בקורנו, ורא בקורו של מקום:
אבל כל מאכל ולא אכל בשר, שחה כל משקה ולא שתה יין וכי: אבל כל מאכל
ולא אכל בשר לאיתויי דבילה קעילית, שתה כל משקה ולא שתה יין לאיתויי
רבש וחלב *דרתניא *ואכל דבילה קעילית ושחה דבש וחלב ונכנס למקדש

אפריפו . אקדמו כמו חרפי ואפלי (ט"ז ד' טה.) אחריפו ועולו, כלילה היו יושבין סס ועושין הומה להשמיע קול וקאמר להו רבי
חייה לבקרים ולעלות מעבוד יום מעט כדי שיראו אותם עובדי דרכים כשהן עולין ויפרכסו והיינו דקמני' אין עולין לה כלילה
אלא ביום, והאי דקמני' אין עולין לה ביום חשיך מילתא קאי שהטעמה ומשאו ומתנו של דבר כלילה הוא: **אפריפו ופוקו בצקר** .
אל תאחרו לירד שהרואה אתכם ויודין בהשכמה מבין שיטתו סס כל הלילה ומתפרסם הדבר אלל הרואה אותם וירדין שלא
בהשכמה סבור שטעשו עולו ואין מבין הדבר: **אלל מפשר שני** . גנב ממשות מע"ש וקנה בשר ויין וחלל, דאי גנב בשר ויין
עלמא אפי' דחילין נמי לא כדלמרי' עד שיקח בשר בזול ויחלל, ויין בזול וישחה (יזמן החטוני): **דבי אורפיס** . כדרך מותרו נאמר
בבקר ובגלן ובין ובשקר במע"ש: **אלל נבלום וטריפות** . לקמן יליף לפטורא: **אלל בשר טוף** . פטור פטור דלא חשיב, דלא ממשך
בתריה: סתם שקלי' הייט עופות עומים דכתיב בהם שקן הם (ויקרא יא) **חמשים** . הן שרטים וטעמאן מסום דליניט שומע בקולו
בעינן, ולא זה שאף בקולו של מקום אינו שומע: סס טפורים טייב . כדנתן במתני' דליניטריך לאשמעינן דפטור חשקיים: **לפליס** .
שאפילו אלל תרטימר בשר חסר כזית מבהמה טהורה והשלמה לתרטימר מבשר עופות גמאים פטור משום דאינו שומע בקולו של מקום
דכוחה בטפורים מייבי: **לפייטי ספופי פליס** דאפי' דתקנתא דרבנן בעלמא הוא דאי מרישא הוה אמינא חבורת מלוא הייט כהנים
שאלולין קדשים או פסחים: **ספניס לצור** . אפי' דלא עבר אלל חרובין: **וטפשא פפי** . מפטר אדבר עבירה: **אינו שומע בקולו** . מיעוטא
הוא ולאפקי האי דאף בקולו של מקום אינו שומע: **דבילה קעילית** . מאותו מקום ודאי' דמסכר לא מייחייב עליה דלא ממשך:

חייב

שאין לך דבר שמביא יללה לאדם אלא יין
ר' יהודה אומר *המה היה שאין התינוק
יודע לקרוא אבא ואימא עד שיטעום מעם
דגן רבי נחמיה אומר האנה היה שבדבר
שקלקלו בו נחנקו שנאמר וייתפרו עלה
האנה דברי למואל מלך משא אשר ויפרו
אמו אמר ר' יוחנן משום ר"ש בן יוחי מלמד
שכפאתו אמו על העמוד ואמרה לוימה ברי
וימה בר בנני, ומה בר נדרי' מה ברי הכל
יודעים שאביך ירא שמים הוה, עכשיו יאמרו
אמו גרמה לו, ומה בר בנני כל הגשמים של
בית אביך כיון שמתעברות שוב אינן רואות
פני המלך ואני דחמתו ונכנסתי כדי שיהא
לי בן מזורז ומלוזבן ומה בר נדרי' כל גשמים
של בית אביך היו נודחת יתא לי בן הגון
למלכות ואני נדרתי ואמרת יתא לי בן
רזין וממולא בתורה והגון לנביאות, אל למלכים למואל אל למלכים שתו
יין, אל למלכים אמרה לו מה לך אצל מלכים ששוחתים יין ומשחכרים
ואומרים למה לנו אל, ולרונים אי שבר"מ שכל רוי עולם גלויים לו
ישתה יין וישתכר איכא דאמר' מי שכל רוני עולם משכימין לפתחו ישחה יין
וישתכר, אמר ר' יצחק מגיין שחור שלמה והורה לאמו: דכתיב כי בער אנכי
מאיש ולא בינת אדם לי כי בער אנכי מאיש-בנת דכתיב ויהל נח איש האדמה:
ולא בינת אדם לי זה אדם הראשון; אבל בחבורת מצוה: אמר רבי אבהו
אינו חייב עד שיאכל בחבורה שכולה סריקין, והאין תנן ואכל בחבורת מצוה
אינו נעשה בן סורר ומורה מעמא דמצוה, הא לא מצוה אע"ג דלאו כולה
סריקין? הא קמ"ל דאע"ג דכולה סריקין, כיון דבמצוה קא עסיק לא מימשיך;
אבל בעיבור החדש: למימרא דבשר ויין מסקי והתניא ואין עולין לה אלא
בפת דגן וקמנית בלבד, הא קמ"ל אע"ג דאין עולין לה אלא בפת וקמנית ואיהו
אסיק בשר ויין, ואבל, כיון דבמצוה קא עסיק לא ממשיך תנו רבנן ואין
עולין בעיבור החדש פחות מעשרה בני אדם, ואין עולין לה אלא בפת דגן
וקמנית, ואין עולין לה אלא לאור עיבורו, ואין עולין לה ביום אלא בלילה
והתניא אין עולין לה בלילה אלא ביום, כדאמר רבי חייה בר אבא לבניה
אחרי"פ ועולו, אחרי"פ גופו כי היכי דלישמעו בבנאיניש; אבל מעשר שני
בירושלים: כיון דכי אורחיה הואקא אכיל ליה, לא ממשיך; אבל נבילות וטריפות
שקצים ורמשים: אמר רבא אבל בשר עוף אינו נעשה בן סורר ומורה והא
אין תנן ואכל נבילות וטריפות שקצים ורמשים אינו נעשה בן סורר ומורה, הא
שהורין נעשה בן סורר ומורה: כי תנן נמי מתני' יהושלים: אבל דבר שהוא
מצוה ודבר עבירה: דבר מצוה-תנחומי אבלים דבר עבירה-תענית
ציבור, ומעמא מאי אמר קרא אינו שומע בקולו-בקורנו, ורא בקורו של מקום:
אבל כל מאכל ולא אכל בשר, שחה כל משקה ולא שתה יין וכי: אבל כל מאכל
ולא אכל בשר לאיתויי דבילה קעילית, שתה כל משקה ולא שתה יין לאיתויי
רבש וחלב *דרתניא *ואכל דבילה קעילית ושחה דבש וחלב ונכנס למקדש

זו אדם הראשון . שנסכל ביין ואני
קדים שירגמו צדק אלל אס יס
בצורה אדם הגון כפי האי גוואל לא
ממשך ואיטו נעשה בן סורר ומורה
ובחבורה דלאו מלוא קאמר : סס
קמ"ל . מתני' דאפי' כולה סריקין
כיון דאיתבור השחא למלוא פטור
ולטולם דיי' דבן סורר ומורה אינו
אלל בחבורת סריקין : אלל בעיבור
החדש . כדמפרש לקמן שכן נקבלין
עשרה או יותר ועולין בעלייה ואין
אכופה ואלל לפרסם הדבר שטעמיה
ולא לעיין דהא אין עולין אלל לאור
עיבורו דהיינו ליל מולאי שלשים וכבר
מטובר הוא דהא לא קדשו היום את
החדש, וקדוש אין סס ביום מחמת
דהיינו יום שלשים ואחד למטה על כך
כדלמרי' (ר"ה ד' כד) "אלל בזמט-
אין מקדשין אותו ועוד דאי לקדושי,
היינו בשלשה בני : כספ דגן . ולא ידענא
מסום מאי נקט פה דגן ומשמע
למעמקי פת אורי' ודוחן קא חסי : יוס
פטורו הוא יום שלשים שנעשה ממנו
חדש הולאל מטובר : אור יוס פטורו
מולאי שלשים ולהודיע שטעבורו :

היח א מתי פ"ז מהכות
ממרים הלכה ב :
יב ב ד מ"ז פ"ג מהל'
קידוש המדש ס"ו :
כ ה ו מ"י פ"ז מהל'
ממרים הלכה ג :
כא ז מ"י ס"ג הל' ג :
כב ח מ"י פ"ח מהל'
גילח מקדש ס"ג :
כגז לאוין ט :

[וקרי ליה ס'ן
על שס פטור
סמיה חתמי
דקל כ"כ
כע"י ויע
תוס' שבת כז:
ד"ס כל הולאל
ו"ו]

מ"ד .
כריכות י"ג .
שטות כ"ג .
יומא ע" .
[כטורח ס"ה:]

[ע"ל ע כ"ה
דלמרי' ר"ח כ"ב
מולד לא
נוכר ש"י
מיעוט הל"ג]